3. DREAM. Система управління публічними інвестиціями. URL: https://dream.gov.ua (дата звернення: 01.05.2026).

УДК 005.4

Данченко О. Б.

Доктор технічних наук, професор, професор кафедри комп'ютерних наук і системного аналізу, Черкаський державний технологічний університет, Черкаси

Ткаченко Ф. В.

Аспірант кафедри комп'ютерних наук і системного аналізу, Черкаський державний технологічний університет, Черкаси

МЕТОД ПРОТИРИЗИКОВОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В ІНЖИНІРИНГОВИХ КОМПАНІЯХ «7S+R»

У сучасній архітектурі глобального інжинірингового бізнесу управління ризиками трансформувалося з допоміжної функції в центральний елемент стратегічного виживання та розвитку. Специфіка інжинірингових компаній, що полягає в реалізації капіталомістких, технічно складних та тривалих за часом проєктів, вимагає особливих підходів до ідентифікації та мінімізації невизначеності. Метод протиризикового управління «7S+R» є синтезом класичної управлінської парадигми McKinsey [1] та сучасних інструментів інтелектуального аналізу, спрямованих на створення стійкої організаційної системи, здатної проактивно реагувати на загрози внутрішнього та зовнішнього середовища.

Запропонований метод не замінює, а доповнює загальноприйняті фреймворки управління ризиками (ISO 31000, COSO ERM), виступаючи мікроскопічним діагностичним і операційним інструментом для впровадження їхніх принципів на рівні конкретних організаційних процесів.

Доцільність розробки спеціалізованого методу для інжинірингових компаній зумовлена рядом об'єктивних факторів. По-перше, проєктний характер

діяльності породжує динамічний ризиковий профіль, який змінюється на кожній фазі проєктного циклу. По-друге, висока міждисциплінарна взаємозалежність елементів (технологія, проєктування, виробництво, управління) означає, що ризик в одному «S»-елементі закономірно трансформується в каскадний вплив на інші. По-третє, значна частка ризиків носить якісний, суб'єктивний характер (культурні, лідерські, компетентнісні), що унеможливлює їхнє оцінювання виключно статистичними методами та потребує апарату нечіткої логіки.

Метод «7S+R» є циклічним та адаптивним: він не передбачає одноразового застосування, а функціонує як безперервний управлінський процес, що відповідає сучасним концепціям динамічного ризик-менеджменту та організаційного навчання.

Розроблений Метод протиризикового управління бізнес-процесами в інжинірингових компаніях «7S+R» представлений на рис. 1. містить наступні кроки:

1. Підготовчий етап та визначення меж аналізу. Формується робоча група з управління ризиками, визначаються межі аналізу, часовий горизонт та критерії оцінювання. Також здійснюється збір первинної організаційної та технічної інформації.

2. Діагностичний аналіз поточного стану за елементами McKinsey 7S. Проводиться оцінка стану організації за елементами Strategy, Structure, Systems, Shared Values, Style, Staff та Skills. Аналізуються невідповідності між елементами, які можуть бути джерелами ризиків.

3.Ідентифікація ризиків за моделлю «7S+R» [2]. Виконується системне виявлення ризиків для кожного елементу моделі 7S із використанням класифікаторів, мозкового штурму та експертних методів.

4. Кількісна оцінка ризиків. Для кожного ризику здійснюється розрахунок рівня ризику R. Це дозволяє визначити ступінь небезпеки кожного ризику.

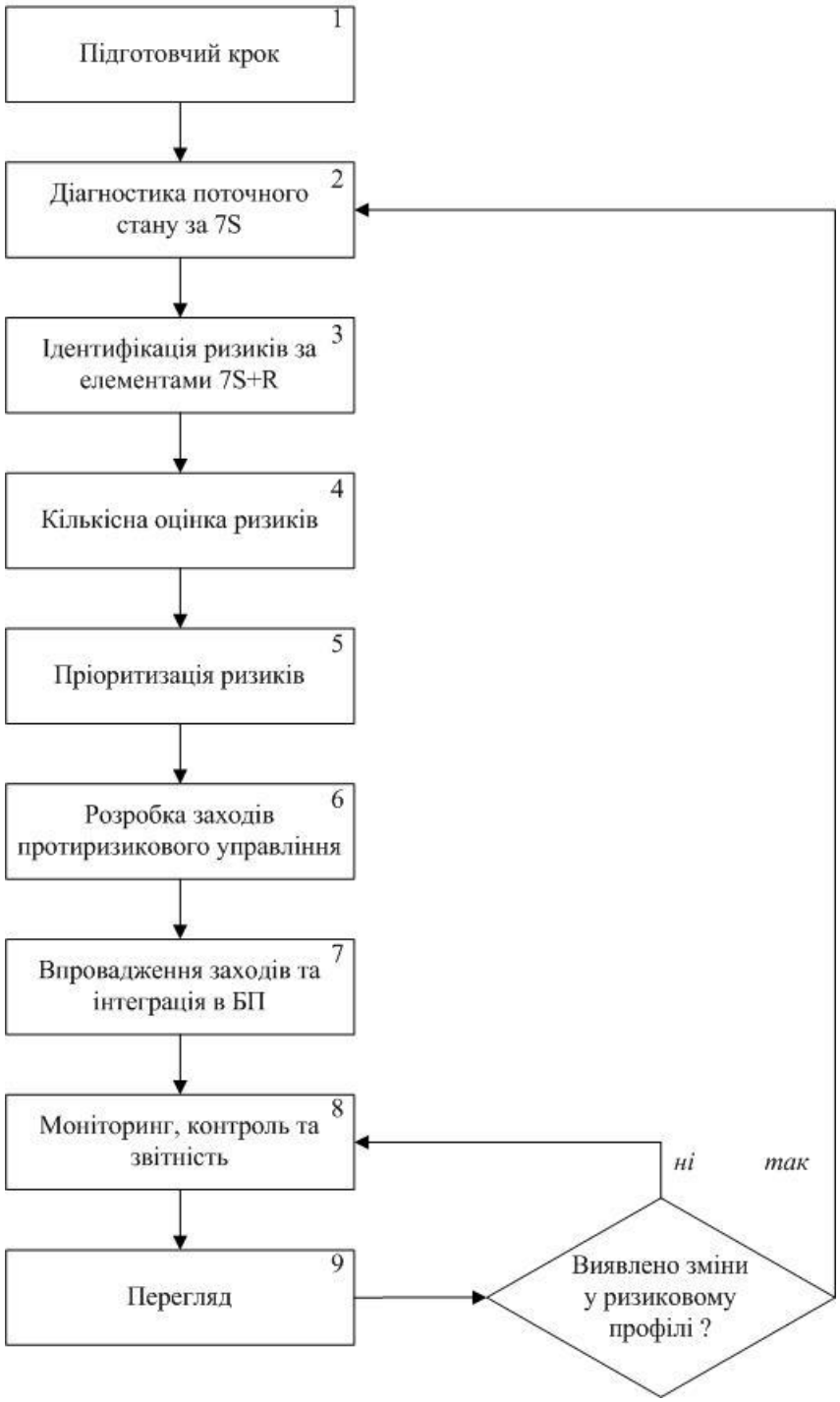

Рисунок 1. – Схема методу протиризикового управління бізнес-процесами в інжинірингових компаніях «7S+R» [розроблено автором]

5. Пріоритизація ризиків за матрицею ймовірності та впливу. Ризики ранжуються за рівнем значущості на основі ймовірності виникнення та сили впливу. Формується пріоритизований реєстр ризиків із розподілом на зони ризику.

6.Розробка заходів протиризикового управління. Для кожного пріоритетного ризику визначаються відповідні методи реагування: уникнення, зниження, передача або прийняття ризику. Формується детальний план управлінських заходів.

7. Впровадження заходів та інтеграція в бізнес-процеси. Розроблені заходи впроваджуються у діяльність компанії через зміни процедур, регламентів та навчання персоналу. Управління ризиками інтегрується у повсякденні бізнес-процеси.

8.Моніторинг, контроль та звітність. Виконується постійне відстеження показників ризику, ефективності заходів та змін ризикового профілю компанії. Для цього використовуються.

9. Перегляд, адаптація та безперервне вдосконалення. Система управління ризиками регулярно оновлюється відповідно до нових умов та накопиченого досвіду. За необхідності актуалізуються реєстр ризиків, правила оцінювання та механізми реагування.

Список літератури:

1. How to apply the McKinsey 7-S Model in your organization. URL: https://www.imd.org/blog/strategy/mckinsey-7-s-model/
2. Ткаченко, Ф. (2025). Концептуальна модель протиризикового управління бізнес-процесами в інжинірингових компаніях «7S+R». Вісник Львівського національного університету природокористування. Серія Агроінженерні дослідження, (29), 242–248. URL: https://doi.org/10.32718/agroengineering2025.29.242-248